

Ο τελευταίος γεωργός (ιστορικό μυθιστόρημα)

Το τελευταίο βιβλίο της τριλογίας ιστορικών μυθιστορημάτων της καταξιωμένης συγγραφέως Γιώτας Κριλή αποκλειστικά στον Κόσμο

Γιώτα Κριλή

Μέρος δεύτερο Ματωμένες γειτονιές-10

Ας ελπίζουμε ότι θα έχουμε ειρήνη. Είναι θανατικοί οι πόλεμοι, είπε ο Ηρακλής και ρώτησε: Λοιπόν, λεβέντες, θυμάμαι που λέγατε ότι θα γίνεται γεωργοί. Μήπως έχετε αλλάξει σχέδια;

- Όχι, δεν έχουμε αλλάξει σχέδια, μπάρμπα. Λέγεται ότι τώρα ενδιαφέρεται και το κράτος να βοηθήσει τους γεωργούς. Πώς είναι τα πράγματα στην πρωτεύουσα;

- Με το Βενιζέλο στην εξουσία όλα θα γίνουν. Είχα βγει σεργιάνι με τα παιδιά. Έχετε καλό σιτάρι φέτος και όλες οι καλλιέργειες φαίνονται μια χαρά. Θα έχετε καλές σοδειές.

- Είχαμε καλοκαιρία. Δόξα σοι ο Θεός.

- Με το συμπάθιο, είπε ο Ηρακλής και σηκώθηκε. Είχαμε μια μεγάλη μέρα σήμερα. Και αύριο θα πάμε στη Χάρη του στο ξωκλήσι. Καλό ξημέρωμα.

- Ο Άγιος μαζί σας, κουμπάρε.

*

Ο Στέλιος με τη Νικολέτα εγκαταστάθηκαν στην κρεβατοκάμαρα του Μαστροπάν. Ο βαφτιστικός του, ο Στυλιανός, πήγαινε στην πρώτη του δημοτικού. Του είχαν φέρει δωράκια, μια αλλαξιά ρούχα, παπούτσια και βιβλία. Ήταν ντροπαλός και κρυβότανε πίσω από το φουστάνι της μάνας του. Η κοιλιά της Διαμάντως φουσκωμένη. Ήταν στο μήνα της με το τέταρτο. Η πεθερά της η Λαζαρίνα είχε πάρει τα άλλα εγγόνια σπίτι της για να έχουν πουχία οι μουσαφίρηδες. Μετά το μεσημεριανό φαγητό, η Νικολέτα ξάπλωσε με τη Ειρήνη. Ένιωθε και ο Στέλιος κουρασμένος και ξάπλωσε δίπλα τους. Ήταν οι μόνοι επισκέπτες λόγω πένθους. Άκρα πουχία. Ακουγόταν σα νανούρισμα το κελάρυσμα του νερού δίπλα στο ρέμα και το κελάρυσμα των πουλιών στον πλάτανο.

Το απόγευμα κάθισαν στο μπαλκόνι με τον καφέ τους και το έριξαν στο λακρινιτί. Είχαν τόσα πολλά να πούνε ο πρώην δάσκαλος και ο Μαστροπάν.

- Μου στοίχισε πολύ ο θάνατος τ' Αναστάση. Δεν τον γνώρισα μικρό. Έλειπα απ' το χωριό κι όταν γύρισα ήταν άντρας. Γίναμε καλοί φίλοι. Ήταν τόσο καλοσυνάτος, τόσο χαρισματικός, τόσο ωραίος. Μάθαινε τα παιδιά φλογέρα. Το ξέρω ότι έπεσε υπέρ πατρίδας, ότι είναι ήρωας, ότι ο θάνατός του βοήθησε ν' αποχτήσει η Ελλάδα την ακεραιότητά της. Όμως μας λείπει.

- Σε ποια μάχη σκοτώθηκε;

- Στο Κιλκίς.

- Εκεί θα φυλάει τα σύνορα. Ήμουν κι εγώ σε κείνη τη φονική μάχη. Γύρισα

λαβωμένος ψυχικά και με βρογχίτιδα. Από τότε έχω αφήσει τη γενειάδα για πένθος.

- Είναι παρήγορο που η Ελλάδα βγήκε νικήτρια και δεν ντροπιάστηκε όπως το '97.

- Κουμπάρε, γνώρισα τη φρίκη του πολέμου. Άλλωστε την έχεις γνωρίσει κι εσύ. Πιστεύω ότι οι άνθρωποι είναι ικανοί να λύνουν τις διαφορές τους ειρηνικά. Ο Β' Βαλκανικός Πόλεμος έσβησε το όραμα του Ρήγα Βελεστινλή. Έχω κρατήσει ημερολόγια και θα τα εκδώσω μια μέρα με τον τίτλο Ματωμένες γειτονιές. Μεσ στο βιβλίο του Ξενόπουλου που σου 'φερα έχω βάλει και ένα αντίγραφο για κείνες της εμπειρίας μου. Ήρθε και κάθισε δίπλα τους η Νικολέτα με την Ειρήνη και η προσοχή τους εστιασμένη στο μωρό. Ο Στέλιος την πήρε στην αγκαλιά του.

- Να, της έδωσα τ' όνομα Ειρήνη με την ελπίδα να φέρει την ειρήνη.

Μπήκε στην εξώπορτα η αδερφή της Νικολέτας η Ελένη που ερχόταν να τους χαιρετίσει και να γνωρίσει το μωρό. Ήταν και κείνη έγκυος.

- Έχουν συναγωνισμό οι δυο αδερφές ποια θα γεννήσει πρώτα, είπε ο Μαστροπάν και χαμογέλασαν.

*

Τα ξημερώματα στο χωριό όλα τα πλάσματα δηλώνουν την ύπαρξή τους με σκουξίματα και κελανδίσματα. Γινόταν τέτοιος σαματάς που η Μαρία με το Σωκράτη τρόμαξαν και πετάχτηκαν από το στρώμα. Κελανδούσαν τα πουλιά, γκάρριζε η γαϊδούρα, κλιμίντριζε ο Ρήγας, βέλαζαν η προβατίνες, κακάριζαν οι κόττες, γαύγιζε και το σκυλί.

- Τι πάθανε και φωνάζουν; ρώτησαν.

- Καλά 'ναι. Φωνάζουν να πάμε να τα ταΐσουμε, είπε χαμογελώντας ο Βαγγέλης.

Ντινγκ-ντανγκ, Ντινγκ-ντανγκ η καμπάνα καλούσε τους πιστούς στο πανηγύρι και σηματοδοτούσε ότι ο παπα-Γιάννης με τον ψάλτη και τον επίτροπο αναχωρούσαν για το ξωκλήσι του Αγίου Νικολάου που ήταν περίπου μια ώρα μακριά. Οι Αηδονοχωρίτες είχαν κάνει τις ετοιμασίες τους αποβραδής, και είχαν βγάλει και τα γιορτινά τους από τα μπαούλα. Τώρα περίμεναν τα πρόβατα και τα γίδια να επιστρέψουν από την πρωινή βοσκή, να τα αρμέξουν και να τα κλείσουν στη στρούγκα για να πάνε ξέγνοιαστοι στο πανηγύρι. Είχε φτάσει ο ήλιος στο χωριό, όταν έστρωσαν τα τσιόλα στα ζώα· γαϊδούρια, άλογα, μουλάρια. Κρέμασαν τα ταγάρια με τα τρόφιμα και το κρασί και καβαλίκεψαν οι πιο ευάλωτοι, μικρά παιδιά, γέροντες και γερόντισσες και οι γυναίκες με τα μωρά τους. Στην άκρη του χωριού πε-

ρίμενε το ασκέρι του ο Γιώργης ο πρόεδρος. Μαζεύτηκαν και κίνησαν όλοι μαζί.

Πανηγυριώτες πορεύονταν και από τα γύρω χωριά για το ξωκλήσι του Αγίου Νικολάου. Ανταμώνια συγγενών και φίλων, χαιρετούρες και σταυροφιλήματα. Οι προσκυνητές έμπαιναν στο ξωκλήσι, ασπάζονταν με δέος την εικόνα του Αγίου, άναβαν κερί και πολλοί ξανάβγαιναν. Ήταν μικρός ο χώρος.

Ακούστηκε το Απολυτίκιο: Ως των νοσοούντων ο άμισθος ιατρός, και των εν κινδύνους... και στη συνέχεια η δοξολογία για το βασιλέα: Πολυχρόνιον ποιήσας Κύριος ο Θεός τον μεγαλειότατον ημών Βασιλέα Κωνσταντίνον, Κύριε, φύλαττε αυτόν εις πολλά έτη, εις πολλά έτη, εις πολλά έτη, Αμήν.

Έπειτα ο παπα-Γιάννης έκανε επιμνημόσυνη δέηση υπέρ των εν πολέμω πεσόντων.

Έτι δεόμεθα υπέρ αιωνίας μνήμης και μακαρίας αναπαύσεως των εν τοις ιεροίς ημών αγώσιν υπέρ της Πίστεως και της Πατρίδος ημών ευκλεώς αγωνισμένων και ηρωϊκώς πεσόντων πατέρων και αδελφών ημών και υπέρ του συγχωρηθήναι αυτοίς παν πλημμέλημα εκούσιον τε και ακούσιον.

Και συνέχισε:

- Σήμερα τιμούμε τον Οσιομάρτυρα Νικόλαο τον Νέον, που ήταν στρατηγός πριν γίνει ασκότης στην υπηρεσία του Θεού. Φέτος, για πρώτη φορά, γιορτάζουμε τη μνήμη του με την πατρίδα μας ολοκληρωμένη και με τ' «αλύτρωτα» αδέρφια μας ελεύθερα. Και ο Άγιος Νικόλαος εις τους ουρανούς χαίρεται για τις νίκες των Ελλήνων και για τη δικαίωσή τους. Και ο αείμνηστος Αναστάσης μας παίζει τη φλογέρα του στον παράδεισο και αγάλλονται οι άγιοι και οι άγγελοι. Ζήτω ο Βασιλεύς!

«Ζήτω ο βασιλιάς μας! Πολύχρονος!» επευφήμησαν οι πανηγυριώτες.

Σε λίγο έπεσε ντουφεκιά και ξεκίνησε το αγώνισμα του δρόμου. Έτρεξαν όλοι να δουν τους δρομείς και ποιος θα έφτανε πρώτος να πάρει την κουλούρα. Προπορεύονταν ο Νικήτας με τον Αριστείδη και ήρθαν ισόπαλοι. Χειροκροτήματα και επευφημίες. Σήκωσαν ψηλά την κουλούρα μαζί και μετά την μοίραζαν κομματάκια-κομματάκια. Η μάνα του Νικήτα η Στράταινα συγκινήθηκε. Θυμήθηκε τον πρεσβύτερο γιο της το Νικόλα που ήρθε ισόπαλος με το φίλο του το Φώτη πριν φύγουν για την Αμερική. Οι πανηγυριώτες, παρέες-παρέες, έστρωναν τραπεζομάντλα και μοιράζονταν τα φαγητά καθισμένοι στο πράσινο χορτάρι.

Η συνέχεια την άλλη Παρασκευή

Σήμερα τιμούμε τον Οσιομάρτυρα Νικόλαο τον Νέον, που ήταν στρατηγός πριν γίνει ασκότης στην υπηρεσία του Θεού. Φέτος, για πρώτη φορά, γιορτάζουμε τη μνήμη του με την πατρίδα μας ολοκληρωμένη και με τ' «αλύτρωτα» αδέρφια μας ελεύθερα.